

Folketrygden

- ◆ Minstepensjon
 - grunnbeløp (G) - 58 778 kroner
 - + særtillegg til de som ikke har nok tilleggspensj.
 - = 105 407 kr for enslige
190 000 for ektepar
- ◆ Tilleggspensjon – i forhold til inntekt og antall år i arbeidslivet.
- ◆ Tallene er fra 01.05.04

Tilleggspensjon i dag

- ◆ Full opptjening etter 40 år med pensjonspoeng, dvs. med større inntekt enn 1G
- ◆ Regnes ut i forhold til inntekt i de 20 beste årene
- ◆ Inntekter over 6 G (før 8G) gir ikke fulle poeng, 1/3 fra 6 – 12 G, ikke poeng for inntekter over 12 G
- ◆ Max pensjon ca. 230 000

Alleårsregelen

- ◆ Alleårsregelen er den viktigste og mest dramatiske endringene som PK og regjeringa foreslår. Alle skal tjene opp 1,25 prosent av årlig inntekt til en pensjonformue som skal dekke forventet levealder.
- ◆ Går du av før, må ”formuen” deles på flere år.
- ◆ Hvis kullet ditt lever lenger, må også ”formuen” deles på flere år.
- ◆ Dette innebærer en opptjening som i en forsikringsordning, med unntak av en garantipensjon i bunn.

Alle med tilleggspensjon tjener på besteårsregelen

- ◆ Gjennomsnittet av 20 beste år vil ligge over gjennomsnittet av alle 40 år
- ◆ Alleårsregelen kan derfor kalles versteårsregelen – de verste åra skal telle med
- ◆ Alleårsregelen er et kuttforslag og et omfordelingsforslag, penger tas fra vanlige inntekter og gis til de rikeste

Begrunnelsen: Det skal lønne seg å bedre å jobbe

Sagt på en annen måte:

Du skal tape mer i pensjon hvis du ikke får/kan/har mulighet til å jobbe hele livet.

I et samfunn med arbeidsløshet, permittering, utstøting av funksjonshemmede og delvis uføre, mer og mindre frivillig deltid skal disse gruppene tape, mens de som har arbeid skal tvinges til å jobbe mer og lenger.

Solidaritet eller forsikring?

- ◆ Alle avvik fra full fast jobb, som arbeidsløshet, permittering, langvarig sykdom med reduserte inntekter, omskolering, deltid, skal du sjøl betale med lavere pensjon. Som i en forsikringsordning.
- ◆ Besteårsregelen betyr at fellesskapet tar ansvar for å sikre at folk kan ha perioder av livet uten full jobb med jevn lønn, uten at det straffer seg i pensjonsalderen.

Grunnlag for privatisering

- ◆ Når tilleggspensjon, kalt inntektspensjon, skal bygge på forsikringsprinsipper, vil det være enklere å privatisere hele ordningen i framtida.
 - ”Hvorfor skal staten drive med noe som forsikringsselskapene kan så mye bedre?”
- I bakgrunnen synger EU – med sin målsetting om å åpne mest mulig av pensjonsordningene for privat kapital

Folketrygden – velferdsstatens indrefilet

- ◆ Besteårsregelen er bra for det store flertallet
- ◆ Besteårsregelen kompenserer for ulike grupper
 - deltidsansatte som veksler mellom heltid og deltid
 - folk som er arbeidsløse/har dårligere betalte jobber deler av livet
 - folk som har redusert inntekt pga omskolering
 - funksjonshemmede som kan ha få gode år i arbeidslivet
 - folk som reduserer arbeidstid, skift etc. pga helse
 - folk som på grunn av sykdom ikke orker så mye
- ◆ Besteårsregelen utgjør et sikkerhetsnett for alle

To slags rettferdighet

- ◆ Tilhengerne av alleårsregel definerer rettferdighet som det at du skal få igjen i forhold til det du har betalt inn. Dette gir størst økning i pensjon til dem som kan betale inn mest.
- ◆ En solidarisk rettferdighet er å betale skatt etter inntekt og få igjen en pensjon det går an å leve av, der det tas hensyn til inntekt, men også kompenseres for skjevheter i samfunnet.

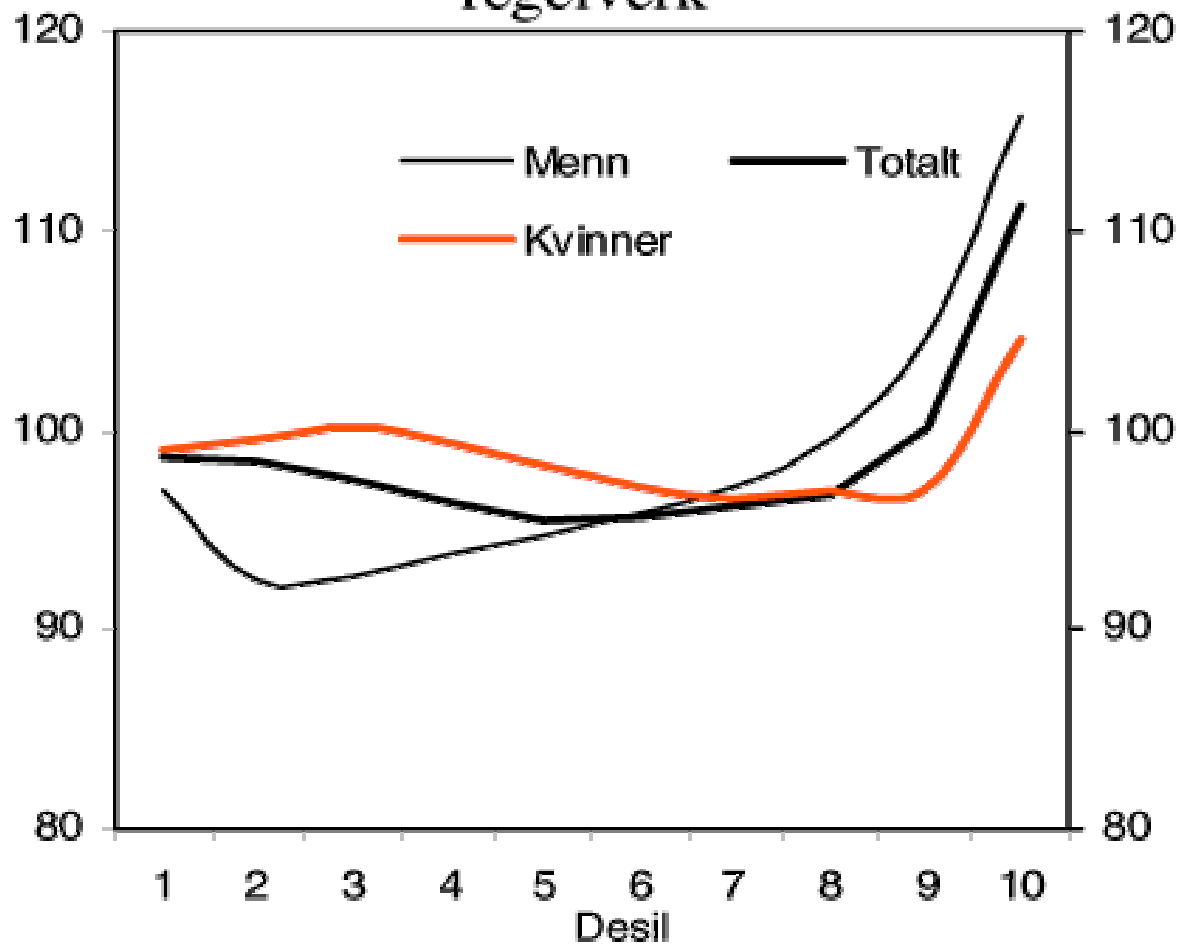
Lik livsinntekt – ulik pensjon

- ◆ Et viktig argument fra tilhengerne har nettopp vært at to med like stor samlet inntekt gjennom livet, kan få ulik pensjon, alt etter hvordan inntekten er fordelt. En som har den fordelt jevnt over 40 år, får mindre utbetalt enn en som har lav inntekt i 20 år og høy inntekt i 20 år, som folk med bratt karriere.
- ◆ På samme måte kan to med ulik livsinntekt få utbetalt samme pensjon.
- ◆ Dette er et hovedpoeng i Fellesforbundets aktive støtte til alleårsregelen.

”Alleårsregel er best for sliterne med jevn inntekt”

- ◆ Også industriarbeidere har varierende inntekt og har fordel av besteårsregelen. Småbarnsfedre jobber mer overtid, eldre arbeidere kan måtte slutte med skiftarbeid, arbeidsplasser blir nedlagt og folk må omskoleres.
- ◆ Det er framtidens arbeidsmarked vi snakker om – nedleggelse, perioder med arbeidsløshet etc. bare øker.
- ◆ PK viser selv at menn med pensjon under middels er de som taper mest på en systemomlegging, bare de 25% med høyest pensjon vil vinne.

Livsløpsbasert opptjening vs. dagens regelverk

Figur 7.3: Livsløpsbasert pensjon i pst. av pensjon med bestårsregel m.m.

Alleårsregel med kompensasjon

- ◆ Fellesforbundet foreslår at arbeidsledighet, omsorgsarbeid og etter- og videreutdanning skal telle med i pensjonen. For mye kompensasjon vil stride mot alleårsregelen og være vanskelig å få til.
- ◆ Enkelte foreslår alleårsregel med målrettet kompensasjon for ufrivillig fravær fra lønnsinntekt, som arbeidsløshet, omsorgsarbeid etc. Men hvem skal definere hva som er frivillig? Er deltid frivillig når kvinner ”velger” det på grunn av at det blir for strevsomt med barn og to jobber? Når noen tar utdanning for å få en sikrere jobb?
- ◆ Målrettet kompensasjon betyr at noen skal skille mellom ”verdige” og ”uverdige”.

”Det er menn som tjener på besteårsregelen”

- ◆ Ja, flere menn tjener fordi færre menn er minstepensjonister.
- ◆ Besteårsregelen bidrar til at færre kvinner blir minstepensjonister og gir økt pensjon til mange flere.
- ◆ Stadig flere kvinner opptjener rettigheter til tilleggspensjon og får glede av regelen. Da haster det med å få den vekk.
- ◆ Det er bra at om pensjonen til noen av de med aller lavest inntekt kan økes, men det må ikke gå på bekostning av de som i dag har litt bedre pensjoner, slik det gjør både i PK og i SVs modell.

Kvinner lavere lønn og mer
utbredte deltidsarbeid skyldes
samfunnsmessige forhold

Pensjonskommisjonen gjør dette i
enda større grad til den enkelte
kvinnes individuelle problem.

Universell folketrygd

- ◆ Har garantipensjonen i bunn for alle + alleårsregel
- ◆ Hovedargumentet er at denne modellen vil gi bedre pensjon til de som i dag jobber deltid eller har svært lav lønn hele livet.
- ◆ Kvinner som i dag tjener på besteårsregelen vil tape.
- ◆ **Hovedproblemet er at minstepensjon er for liten, ikke at noen er minstepensjonister**

AFP er ikke forenlig med alleårsregel

- ◆ Verken Ap eller SV har garantert AFP
- ◆ Hovedpoenget er at fleksibel pensjon skal presse folk til å jobbe lenger for ikke å tape pensjon
- ◆ Ordningen innebærer at folk skal kunne jobbe ubegrenset i tillegg til pensjon, dette ville ikke kunne gjelde med AFP
- ◆ Med alleårsregel og avkorting ved tidligpensjon vil utgiftene til AFP øke kraftig - til over 1 ½ gang så mye som i dag. Dette vil måtte kompenseres i tariffoppgjør og bli svært dyrt.

Bruttopensjon er ikke forenlig med alleårsregel

- ◆ 30 års opptjening med heltidsjobb gir i dag 66% av sluttlønn.
- ◆ Fortsatt bruttopensjon i offentlig sektor vil si at alleårsregelen oppheves for offentlig ansatte. Det vil ikke være gjennomførbart om en slik regel innføres i folketrygden.
- ◆ Offentlig ansatte kan bare forsvare sin tjenstepensjon gjennom å slåss for folketrygden.

Ingen hestehandel før valget!

- ◆ SV- og Ap-ledelsen tar feil i at den viktigste kampen om profilen står om pensjonen til kvinner med deltid hele livet. Hovedkampen står om alleårsregel og overgang til forsikringsprinsipper, om framtida for en solidarisk folketrygd.
- ◆ Fagbevegelsen må både si nei til delingstall og redusert indeksering og nei til alleårsregel, vi er både mot kutt og systemomlegging.
- ◆ Dette må være LOs standpunkter og krav til partiene i valgkampen.

Det er mulig å vinne

- ◆ Ap har hele tida argumentert for alleårsregel men har ennå ikke formelt tatt stilling til besteårsregelen. De venter på LO.
- ◆ Det er uenighet i LO om regelen.
- ◆ SV er for alleårsregel, men venter nå på Ap
- ◆ LOs standpunkt blir avgjørende